

20 Kasım'da çocuk haklarına vurgu yapılıyor. Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü kutlanıyor. 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları sözleri ve mesajları gündemin en çok araştırılan başlıkları arasında yerini aldı. 20 Kasım, 1989 yılından bu yana Birleşmiş Milletler (BM) tarafından dünya genelinde çocukların karşı karşıya kaldıkları hak ihlallerini gündeme taşımak amacıyla "Dünya Çocuk Hakları Günü" olarak kutlanıyor. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Türkiye Cumhuriyeti tarafından 14 Eylül 1990 tarihinde kabul edildi.

20 KASIM DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ NEDİR?

20 Kasım, 1989 yılından bu yana Birleşmiş Milletler (BM) tarafından dünya genelinde çocukların karşı karşıya kaldıkları hak ihlallerini gündeme taşımak amacıyla "Dünya Çocuk Hakları Günü" olarak kutlanıyor. Özellikle savaş ve yoksulluğun hüküm sürdüğü coğrafyalarda yaşam mücadelesi veren çocukları korumak ve koşullarını iyileştirmek için 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme"yi imzalamış ve o tarihten bugüne 20 Kasım "Dünya Çocuk Hakları Günü" olarak kutlanmaktadır. Çocukların yetişkinlerden daha farklı ihtiyaçlara ve haklara sahip olması gereğinden yola çıkan BM, bu sözleşme ile çocuk haklarını güvence altına almayı hedeflemiş ve taraf devletleri 54 maddeden oluşan sözleşme maddeleri gereğince kendi iç hukuklarında değişim yapmaya zorlamıştır.

Toplam 193 ülke tarafından imzalanan sözleşme en fazla sayıda ülke tarafından imzalanan ve en kısa zamanda yürürlüğe giren uluslararası belge olma özelliğine sahiptir. Cinsiyet, din, dil, ırk ve sosyal statüye bakılmaksızın çocukların güvenli ve sağlıklı koşullarda barınması ilkeleri üzerine kurulan sözleşme, uluslararası platformda mutabakata varılmış, değiştirilmesi mümkün olmayan standartları ve yükümlülükleri içermektedir. Onaylayan devletlerin kendi iç hukuklarında gerçekleştirecekleri düzenleme ve değişimleri kontrol

etmek ve her beş yılda bir bu değişiklikleri yayımlamak için BM tarafından bir Çocuk Hakları Komitesi de oluşturulmuştur.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞME MADDELERİ NELERDİR?

- 1- Her birey on sekiz yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir. Her çocuk vazgeçilmez haklara sahiptir.
- 2- Çocuk Hakları, bütün çocuklar içindir. Doğum yerleri, konuştukları dil ne olursa olsun fark etmez. Büyüklerinin inançları ya da görüşleri nedeniyle hiçbir çocuğa ayırım yapılmaz.
- 3- Çocuklarla ilgili bütün yasa ve uygulamaları oluşturanlar, önce çocukların yararını düşünmek zorundadır. Devlet, çocukların koruma ve bakımını üstlenenlerin sorumluluklarını yerine getirmeleri için önlemleri alır ve onların sorumluluklarını yerine getirip getirmediğine bakar.
- 4- ÇHS'de yazılı olan hakların uygulanması için gereken her türlü çabanın gösterilmesi gerekir. Devlet çocukların bu haklardan yararlanmasını sağlar.
- 5- Devlet, hakların uygulanması konusunda çaba gösterirken başta anne baba olmak üzere çocuktan sorumlu olan kişilerin haklarına karşı saygılı olur.
- 6- Yaşamak, her çocuğun temel hakkıdır ve herkesin ilk görevi çocukların yaşamını korumaktır.
- 7- Her çocuğun bir isme ve vatandaşlığa sahip olma hakkı vardır. Devlet, çocuk doğduğunda bu ismi kaydeder ve çocuğa bir kimlik verir.

8- Çocuklara verilen isim, vatandaşlık hakkı ve aile bağları korunmalıdır. Tüm bunlar zorla değiştirilemez ve alınamaz, değiştirilmek istenir ya da çocuğun elinden bu haklar alınırsa devlet bu duruma karşı çıkmalıdır.

9- Her çocuğun ailesiyle birlikte yaşama hakkı vardır. Anne baba çocuğa bakamıyorsa, çocuk bu durumdan zarar görmesin diye ona başka bir bakım sağlanmalıdır. Bu durumda da her çocuğun, anne ve babasıyla düzenli olarak görüşebilme hakkı vardır.

10- Anne babası ayrı ülkelerde yaşayan çocukların aileleriyle birlikte olabilmeleri için devletler kolaylık gösterir.

11- Anne ve babalarının izni olmadan hiçbir çocuk başka bir ülkeye götürülemez. Çocukları bu şekilde başka yerlere götüren kişilere karşı mücadele edilmesi gerekir.

12- Her çocuk, görüşlerini serbestçe ifade etme, kendisini ilgilendiren her konuda görüşlerinin dikkate alınmasını isteme hakkına sahiptir. Herkesin çocukları dinleme, onların fikirlerini öğrenme ve onlara saygı gösterme sorumluluğu vardır.

13- Her çocuğun duygu ve düşüncelerini istediği şekilde açıklama hakkı vardır. Çocukların da başka kişilerin zarar görmemesi için gerekeni yapmaları gerekir.

14- Her çocuğun, kendi düşüncesini geliştirme ve istediği dini seçme hakkı vardır. Bu konularda çocukları büyüten yetişkinlerin de onlara yol gösterme hakkı ve sorumluluğu vardır.

15- Çocukların arkadaşlarıyla barış içinde toplanabilme, dernek kurabilme ya da derneklere üye olma hakkı vardır.

16- Hiç kimse çocukların onurunu kıramaz, onları küçük düşüremez, özel hayatına karışamaz. Çocukların bu hakkı yasalarla korunur.

17- Devlet, kitle iletişim araçlarının, çocuğun gelişimi açısından önemini kabul eder. Çocuğun bunlarla çeşitli bilgi ve belgelere ulaşmasını sağlar, kendi kültürü ve dili bakımından bu araçlarla alabileceği gereksinimleri karşılar. Ayrıca kitle iletişim araçlarının verebileceği her türlü zarardan çocukları korur.

18- Çocukların yetişmesinden ve gelişmesinden sorumlu olan büyükler, bu sorumluluklarını en iyi biçimde yerine getirirler.

19- Hiç kimse, çocuklara karşı olan sorumluluklarını onlara zarar verecek şekilde kullanamaz. Devlet çocukların hiçbir zarara uğramaması için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.20- Her çocuğun ailesinden yoksun kaldığında ya da aile ortamı onun için uygun olmadığında devletten özel koruma ve yardım

alma hakkı vardır. Anne babasıyla birlikte yaşayamayacak çocuklar için özenli bir araştırmayla iyi aileler bulunur.

21–22- Yaşadığı ülkenin dışında bir başka ülkeye gitmek zorunda kalan her çocuğun, gittiği ülke tarafından korunma hakkı vardır.